

TOIDUOHUTUSE EELTINGIMUSPROGRAMMID
Osa 5: Transport ja ladustamine

Prerequisite programmes on food safety
Part 5: Transport and storage
(ISO/TS 22002-5:2019)

EESSÕNA TEHNILISE SPETSIFIKATSIOONI EESTIKEELSELE VÄLJAANDELE

See väljaanne on

- ISO tehnilise spetsifikatsiooni ISO/TS 22002-5:2019 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2022. aasta jaanuarikuu numbris.

Dokumendi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 33 „Juhtimissüsteemid ja vastavushindamine“, dokumendi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus.

Dokumendi on tõlkinud ja tehnilise ekspertiisi teinud OÜ TJO Konsultatsioonid, dokumendi on heaks kiitnud EVS/TK 33.

Dokumendi mõnedele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatähisega EE.

See dokument on ISO tehnilise spetsifikatsiooni ISO/TS 22002-5:2019 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus.

This document is the Estonian [et] version of the ISO Technical Specification ISO/TS 22002-5:2019. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation.

Tagasisidet tehnilise spetsifikatsiooni sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 67.020

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

EESSÕNA.....	IV
SISSEJUHATUS.....	V
1 KÄSITLUSALA.....	1
2 NORMIVIITED	1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	1
4 TRANSPORDI JA LADUSTAMISE EELTINGIMUSPROGRAMMID	3
4.1 Üldised nõuded.....	3
4.2 Rajatised.....	4
4.2.1 Väline paigutus	4
4.2.2 Sisemine paigutus ja tööruum.....	4
4.2.3 Tehnilised kommunikatsioonid.....	5
4.3 Seadmed	6
4.3.1 Üldist.....	6
4.3.2 Toiduga kokkupuutuvad pinnad	6
4.3.3 Hooldus.....	6
4.4 Ostetud materjalide ja teenuste haldamine.....	7
4.4.1 Üldised nõuded.....	7
4.4.2 Sissetulevad materjalid.....	7
4.5 Transpordi- ja ladustamistoimingud.....	7
4.5.1 Üldist.....	7
4.5.2 Logistilised üksused	7
4.5.3 Laadimine.....	8
4.5.4 Ristdokkimine ja ümbersaatmine.....	8
4.5.5 Mahalaadimine.....	8
4.5.6 Ohjatud tingimused.....	8
4.5.7 Nõuetele mittevastavad kaubad, kahjustused ja tagastused	8
4.6 Hügieen.....	9
4.6.1 Töötajate hügieen	9
4.6.2 Puhastamine ja desinfitseerimine.....	10
4.6.3 Jäätmete kõrvaldamine ja taaskasutamine	11
4.6.4 Kahjuritõrje	11
4.7 Kaupade tuvastamine.....	13
4.8 Kauba tagasivõtmine/tagasikutsumine.....	14
4.9 Kauba kaitse.....	14
Kirjandus.....	15

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised ja riiklikud organisatsioonid ning vabaühendused. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud äriline käibenimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutuse ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html.

Selle dokumendi on koostanud tehnilise komitee ISO/TC 34 „Food products“ alamkomitee SC 17 „Management systems for food safety“.

Standardisarja ISO 22002 kõikide osade loetelu on leitav ISO veebilehelt.

Igasugune tagasiside või küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav veebilehelt www.iso.org/members.html.

SISSEJUHATUS

Ladustamissüsteem ja transpordivõrk on toiduahela lahutamatud elemendid.

Tarneahelas osalejad, nagu toiduainete kasvatajad ja toiduainete töötajad, toetuvad õigetele ladustamis- ja transporditavadele, et tagada nende toodete ohutu ja heas seisukorras jõudmine lõppsihtkohta. Transpordivõrku kaasatud organisatsioonide roll on kaitsta nende valduses olevaid toiduaineid, koostisosi, tooraineid ning pakendeid transpordi ja ladustamise ajal.

ISO 22000 sätestab konkreetsed toiduohutuse juhtimissüsteemi nõuded toidukäitlemisahelas tegutsevatele organisatsioonidele. Üks selline nõue on, et organisatsioonid seaksid sisse, viiks ellu ja hoiaksid toimivana eeltingimusprogrammid (ETP) toiduohutude ohje toetamiseks. See dokument on mõeldud kasutamiseks juhtimissüsteemide toetamiseks, mis on kavandatud vastama ISO 22000 nõuetele, ja sätestab üksikasjalikud nõuded nendele transpordi ja ladustamisega seotud programmidele.

See dokument ei dubleeri ISO 22000 nõudeid ja on mõeldud kasutamiseks koos standardiga ISO 22000.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

Taotluslikult tühjaks jäetud

1 KÄSITLUSALA

See dokument määrab kindlaks nõuded toiduahelas transpordi ja ladustamise eeltingimusprogrammide (ETP) sisseseadmiseks, elluviimiseks ja toimivana hoidmiseks, et aidata ohjata toiduohutuse ohte.

See dokument on kohaldatav kõikidele organisatsioonidele, olenemata suurusest või keerukusest, mis tegelevad transpordi ja ladustamisega kogu toiduainete tarneahelas ning soovivad ellu viia ETP-sid nii, et need vastaksid ISO 22000 nõuetele.

See dokument ei ole koostatud ega mõeldud kasutamiseks toiduainete tarneahela teistes osades või eraldi.

Selles dokumendis on transport ja ladustamine kooskõlas ISO/TS 22003:2013 lisa A kategooriaga G. See dokument hõlmab kõiki toiduaineid ja söödatooteid ning toidupakendeid ja pakkematerjale.

Elusloomad ei kuulu selle dokumendi käsituslusalasse, välja arvatud juhul, kui need on mõeldud otsetarbimiseks, nt molluskid, koorikloomad ja elus kalad.

2 NORMIVIITED

Allpool nimetatud dokumentidele on tekstis viidatud selliselt, et nende sisu kujutab endast kas osaliselt või terveniisti selle dokumendi nõudeid. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

ISO 22000. Food safety management systems — Requirements for any organization in the food chain

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Selle tehnilise spetsifikatsiooni rakendamisel kasutatakse standardis ISO 22000 ning allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <http://www.electropedia.org/>.

3.1

kalibreerimine (*calibration*)

toimingute kogum, mis määravad kindlaksmääratud tingimustel seose mõõteriistade või mõõtesüsteemide poolt näidatud suuruste väärtuste või materjali või võrdlusmaterjali poolt esitatud väärtuste ja vastavate etalonide abil saavutatud väärtuste vahel

3.2

puhastamine (*cleaning*)

mulla, toidujääkide, mustuse, rasva või muude kõrvaliste ainete eemaldamine

3.3

kohtpuhastus (*cleaning in place*)

CIP

seadmete *puhastamine* (3.2) voolavate keemiliste lahuste või puhastusvedelike suunamise või tsirkulatsiooni abil, seadmeid lahti võtmata